

Egy éve létezik karunkon egy olyan képviseleti forma és a hozzá tartozó testület, amely a magyar felsőoktatásban elsőként valósítja meg a hallgatói jogon való érdekképviseletet. Ahol nem a KISZ képviseli tagjait /és velük együtt a többi, nem KISZ-tag hallgatót/, hanem már formailag is azért illeti meg képviselet az itt tanulókat, mert egyetemi hallgatók.

Sajnos a hallgatók többségében /A tájékoztatás hiánya vagy a nem odafigyelés miatt? Inkább az utóbbi az ok. /nem tudatosult, hogy ha valami problémájuk akad, kihez fordulhatnak. Így a Kari Képviseleti Tanács gyakran csak megkésve értesült a felmerülő gondokról. Mint minden új dolognak, a KKT-nak is sok nehézséggel kellett megküdenie működésének első évében. Olyat csináltak ők, aminek még nem volt kialakult gyakorlata, így nem lehettek tapasztalataik, mindent nekik kellett kitalálniuk. Természetes hát, hogy követtek el hibákat /esetleg súlyosokat is/, de megfigyelhető volt, hogy a hibákat észrevéve tanultak azokból. Egy mondás szerint „az hibázik, aki kétszer követi el ugyanazt a hibát”. Ok ebbe még nem estek bele. Hiszem hát, hogy bizhatunk bennük, és tudom, hogy segítünk kell a munkájukat, mert ezzel magunknak segítünk jobba, hasznosabbá tenni ittlétünk éveit, egyetemi tanulmányaink idejét.

Eddig nem kapott elég nyilvánosságot munkájuk. Ezen akarunk változtatni most. A KKT beszámoltát ad közre létének első éve alatt végzett dolgairól. Ennek kapcsán beszélgetünk Gáldi Györggyel, a KKT vezetőjével.

EGY ÉV ELMŰLT

- Hogy indult el ez a dolog? Mi a lényege?

- Másfél évvel ezelőtt volt egy kari KISZ-tábor, ahol az derült ki, hogy egy újfajta KISZ-es tömegmozgalomnak csak akkor van realitása, hogyha a KISZ-nek nem kell minden olyan kérdést, ami a hallgatók igényeként megjelenik, automatikusan, csak azért felvállalni, mert az érdekek érvényesítésére másféle mód nincsen.

- Tehát a KISZ-től indult a kezdeményezés. A hallgatók tájékoztatása a KISZ-en keresztül, vagy hallgatói alanyi jogon történt?

- A KÖZHIR a kar KISZ-szervezetének lapja a fejléce szerint, de azt hiszem, hogy ez az újság nem csak a KISZ-é, hanem a kar egészének egy olyan sajtóterméke, amely saját magunkról, saját magunknak szól.

- Akkor minek köszönhető, hogy voltak olyan visszhangok, hogy - idézem: A KISZ-esek már megint csináltak valamit, de hát ebben úgyis ők lesznek benne megint? Értve „KISZ-esek” alatt a KISZ-vezetőséget.

- Ilyen visszhangokat én is hallottam, nem is egy helyről. A KISZ-esek valóban csináltak valamit, amit azonban nem elsősorban maguknak csináltak; maguknak csináltak - maguk alatt most nem a KISZ-vezetőséget értem, hanem a KISZ szervezetét -, mert a demokratikusabb egyetemi közéletnek feltétlenül része kell hogy legyen egy ilyen, és ez az előbb elmondottak értelmében a KISZ-szervezet számára is fontos. De a KISZ ezt csak ennyiben csinálta magának.

- Ez úgy indult valahogy, hogy ha valami gond van, mindenki, akit érdekel odamegy, és együtt megbeszéljük a problémákat, együtt kialakítunk egy álláspontot, ezóval igazi tömegszervezetnek indult, aminek a csúcsszerve valóban csak a jegygyűlés lehetne, ami alatt egyből egy sokkal szélesebb tömb áll. Ebben a beszámolóban szerepel az is, hogy a spontaneitásra nem lehet építeni.

- Úgy tűnik, hogy jelenleg nem lehet építeni. A jelenlegi egyetemi ifjúságunk véleményem szerint - mostani véleményem szerint, egy évvel ezelőtt még nem ez volt a véleményem - nem lehet csak a spontaneitására bízni bizonyos sokakat érintő dolgok megnyugtató elintézését. Éppen ezért: azok a működési formák, amiket akkor kitaláltunk, nem rosszak, és nem alapvetően elhibázottak. Ezeket továbbra is fenn kell tartani, bizonyos esetekben létre is kell hozni. De ha az évfolyam képviselőjére nem kérdezzük rá rendszeresen, akkor a KKT szintjére nem jutnak el azok az információk, hogy mi történt tankör vagy évfolyam szinten.

- De ennek az egésznek az lenne a lényege, hogy nem kijelölt személyek képviselik a tanköröket, hanem akinek gondja-baja van, az keresné meg a KKT-t. Az, hogy a spontaneitásra nem lehet számítani, szintem annak köszönhető, hogy az emberek túlnyomó részében még nem tudatosult, hogy kit kell megkeresni, hogy van már KKT.

- An sem vagyok híve a bürokratikus módszereknek. Ez csak egy információs csatorna. Így érhető el, hogy a szervezet rugalmas legyen, hogy rendszerről tudjunk beszélni, ne csak elszigetelt akciókról.

- Itt az áll, hogy még nem alakultak ki a munkaformák. De ha eleve úgy indul be, hogy „információs csatornák” vannak beiktatva, amik

valóban csak addig szükségesek, míg az egész valóban élővé nem lesz, ezek, biztos vagyok benne, hogy megmaradnak.

- Megmaradnak, de tartalmilag átalakulnak.

- Ürrendi jogszabályok hiányáról is szó van a beszámolóban.

- Szeptember elsejétől érvényesek az oktatási törvényhez kapcsolódó minisztériumi szintű rendeletek, és ennek a kari szintű lebontását jelentő szabályok megalkotásának határideje 1987. szeptember elseje, és akkortól kezdve kell ezen szabályok szerint dolgozni. A hallgatói képviseleti rendszer saját működésével vívhat és vívott ki olyan hozzáállást kari partnerei részéről, amely alapján ezek a partnerek komolyan veszik működését, amely alapján felelős véleményként kezelik /ahogy ez meg is történt már/ a mi megnyilatkozásunkat. Ahhoz, hogy ne csak megítélési módokon, ne csak személyeken múljon az, hogy egyes kérdésekben hogy tudunk eljárni, feltétlenül szükségünk van egy jogszabály-rendszerre, amelyek alapján valós érdekképviseleti munkát tudunk folytatni. És ezt a Kari Szervezeti és Működési Szabályzat létrehozásánál is figyelembe kell venni.

- Létrejött hát egy rendszer megfelelő környezet nélkül. Természetesen mivel ez a rendszer valóban egyedülálló, valóban új kezdeményezés, így példák nélkül dolgozott, természetesen, hogy sok hibát követett el eddigi tevékenysége során. Ennek ellenére szerintem ez a tevékenység nagyon tiszteletreméltó. Mert bár a kari fejlesztési koncepció megtárgyalására a Kari Tanács hallgató tagjai széleskörű állásfoglalás nélkül mentek el, már szerepel a beszámoló javaslattevő részében, hogy

a Kari Tanács Ulései előtt hallgatói fórumot kell tartani, és nyáron, a szigorlati rendszer értékelése előtt a KKT kérdőíveket bocsátott ki, hogy így tudja meg, mi a hallgatók állásfoglalása. Aztán szeptemberben volt egy vita az ösztöndíjak és állami támogatások rendszeréről, amin ugyan azokon kívül, akik „hivatalból” voltak jelen, elég kevesen vettek részt, de végülis nagyon eredményes volt.

Aztán volt egy levél, amit a KKT intézett egy évfolyam nevében a tanszékhez a szociológia tantárgy oktatásával kapcsolatban felmerült kérdések tisztázása érdekében. A hallgatók erről is keveset tudnak. Hogy indult, mi volt ez, és most hol tart?

- A jelenlegi V. évfolyam volt a karon az első, aki szociológia előadásokat hallgatott. Ezek az eddig tanultakból eléggé eltérő gondolkodásmóddal „ismerkedhettünk” meg, inkább azt mondom, hogy találkozhattunk, és sokan voltak, akikben ennek alapján felsejlett valami szociológiai érdeklődés, és jobban a dolgok mélyére kívántak látni. Az utolsó előadásban viszont olyan események történtek, amelyek nagyon megváltoztatták az évfolyamon a szociológia oktatásáról kialakult véleményt, és az évfolyamon elhangzó állásfoglalások arra ösztönlítették a KKT-t, hogy ez ügyben a tanszék vezetőjéhez levelet intézzen.

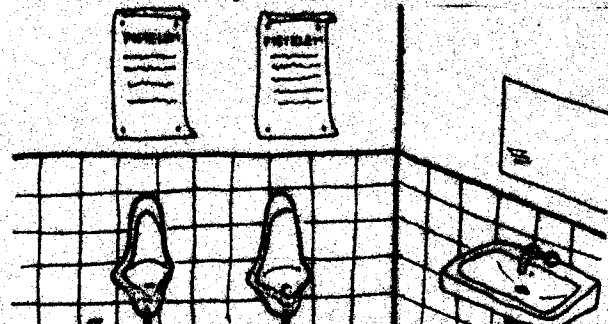
- A KKT-t ösztönlítették, vagy pedig az évfolyamot, hogy forduljon hozzátok?

- A Kari Képviseleti Tanácsnak négy tagja negyedéves volt. Ezen négy tag egyértelmű véleménye volt az, hogy ebben az esetben a dolgok elintézésének a legmegfelelőbb módjának az kínálkozik, hogy a KKT közvetlenül a tanszékhez fordul. És ezt a levelet nem csak a tanszék kapta meg, hanem elküldték az egyetem más felelős szerveihez is.

- Az egyetem rektorához, a kar dékánjához, a Marxizmus-Leninizmus Intézet vezetőjéhez és a Jövő Nézője újság szerkesztőségéhez.

- Igen.

/ A KKT, valószínűleg a posta hibájából, ezt a levelet nem kapta meg - szerk./

Ezt a levelet elküldése előtt a hallgatók elé tártuk, kifüggesztettük a kollégium bejáratánál egy nagyon szembeálló helyen, és volt mellé csatolva egy olyan lap, amelyen ebben az időszakban 35 aláírás gyűlt össze.

- Pedig ez vizsgaidőszakban volt. És mik voltak a reakciók?

- A kar dékánja kérését továbbította a tanszék felé, hogy a követelményrendszer állításában és a hallgatók elé tárásában vegyék figyelembe a karon kialakult sajátosságokat. A rektortól nem érkezett reakció, a JM-ről már beszéltem, Augustus közepén érkezett egy levél, amelyben a kari KISZ-szervezet titkárát a Szociológia Tanszék vezetője meghívta, hogy a felmerült kérdéseket beszéljék meg. A KISZ szeptember végén kereste meg a tanszékot, és előzetes telefon-megbeszélésünk alapján 7-én, kedden délelőtt keresi fel a tanszék vezetőjét a KISZ kari titkára és a KKT egyik embere.

- Tehát másfél hónap telt el a tanszék reagálásától az időgyezetetésig. És most mi várható?

- Az évfolyam véleményét a levélről újra kikérjünk. Tudjuk, hogy az évfolyamon a levélben foglaltaktól eltérő vélemények is vannak, de az évfolyam többsége egyetért. Ezzel a levéllel az volt a szándékunk, hogy hallgatótársainkat is megkérdezzük azokról az eseményekről, amelyek velünk a szociológia tantárgy oktatása kapcsán történtek. Véleményünk szerint erre abban a szellemben, amelyet a szociológia tanszéktől a félév nagy részében megszoktunk, és amely sokunk számára nagyon szimpatikus volt, erre mód és lehetőség van. Gyérelmű követelményrendszert kell fejleszteni, más tárgyakhoz hasonlóan egyértelműen szabályozni kell a megajánlott jegy megszerzésének módját, és az ehhez beadott dolgozatok rendszerét. Egyes emberekben szeretnénk felvetni azt a gondolatot, hogy az az eljárás mód és az a hangnem, amellyel velünk az utolsó előadásban bántak, - velünk, mint a Közlekedésmérnöki Kar IV. évfolyamával - ez erősen megkérdőjelezhető.

- És terveztek-e évfolyamszintű hallgatói fórumot, vagy csak a levél újbóli közzétételére készültök?

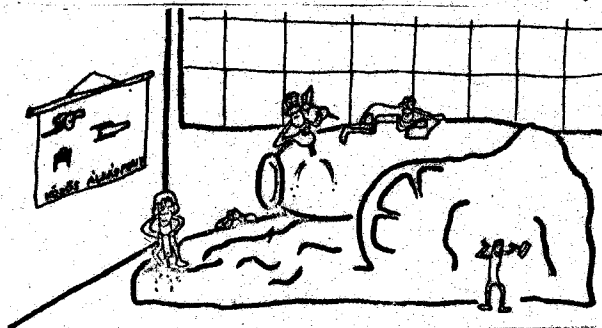
- Lehet, hogy tartunk fórumot.

- A tanszéki megbeszélés előtt, vagy után?

- A határidőnk nagyon szűkek.

- De éppen a KKT lenne az az egyetlen, és szerintem életképes rendszer, amelyben a közvetlen demokrácia megvalósulhatna. Tehát akit érdekel, akit érint, az mind összejön egy adott helyen és időben, és ott mindenki elmondhatja,

amit gondol, és ki lehet alakítani egy közös álláspontot. Ez ugyanakkor borzasztóan kemény

„fegyver” is lehetne, hiszen így valóban tömeg állna a KKT mögött. És mióta tudjátok, hogy mentek a tanszékra?

- Gyakorlatilag a tanszék levelének kézhezkapása óta. Hogy hamarabb nem jött létre hallgatói fórum, abban mind objektív okok - szeptemberben nagyon sokunkat kötötte le az ösztöndíjak vitája - , mind személyes hibák közrejátszottak.

- Az, hogy ez az eset így alakult, talán köszönhető annak is, hogy ez a rendszer még nem alakult egészen ki, hogy a szokások még nem alakultak ki.

- És még egy nagyon fontos dolgot szeretnék még megemlíteni. A Kari Vezetőség tagságával és a KKT tagságával együttjáró munkákat egy-áscorre csak nagyon sok munkával, és sokszor csak egymás rovására lehet ellátni. De ezután még fokozottabban fog jelentkezni. Ezzelünk tapasztalatából kiindulva: nagyon meg kell gondolni azt, hogy valakit megválasszunk KKT tagnak úgy, hogy közben - joggal - elvárjuk azt, hogy a Kari Vezetőségben is jól ellássa a munkáját.

- Köszönöm a beszélgetést.

Illés Árpád

INFO

A Landler kollégium októberi programja

9. 20⁰⁰ LANDLER SZÍNHÁZ
SANDOR GYÖRGY
13. 20⁰⁰ LANDLER MOZI
A Saolin templom szent köntöse
14. 20⁰⁰ SZAKMAI EST
A TISZA VOLÁN vezetőségének tájékoztató fóruma. Tanulmányi szerződések, elhelyezkedési lehetőségek.
16. Mozambiki hallgatók estje

delői igényeknek megfelelően követik egymást a szalagon.

A központi számítógép irányításának köszönhetően azonban sosem - ottlétem alatt biztosan nem - volt, és azt mondják, nem is lesz fennakadás anyagellátási gondok miatt.

Így a megrendelő által kiválasztott, garantált minőségű kamion gördül le a szalagról, az esetek kb. 90%-ában a saját elkészült diagnosztikai központba, ahol minden elkészült kocsit a beépített diagnosztikai pontok segítségével automatikusan ellenőriznek, és az eredményt osztalják a gyártási dokumentációhoz.

Es utána már csak a szállítás, átvétel és a kilométerek /mérőfülek/ százezrei várnak az elkészült kamionra. Az egyiknek azonban azt is el kellett szenvednie, hogy a magyar gyármunkások megkapják a vezetősébe, és a telephelyen megvizsgálja, milyen is vezetni egy ilyen nagy dögöt.

Amikor a 12 literes turbófeltöltésű motor, amely alattam durusult, nem üres vontatóra van méretezve, így kissé meglepődtem, hogy személyautó méretű motorral az erő szorított a minden létező irányba állítható ülésbe, mikor a kissé sportos indítással próbálkoztam. Pedig a kocsit a 12. sebességen volt ekkor, és a 16-ba kap-

csolva szinte alapfordulaton mutatott órája 100 km/h-t. Nem mindennapi élménnyel gazdagnak éreztem le a fülkéből e kis próba után. Azóta kevésbé csodálkozom, ha egy hűlgyet látok egy VOLVO kamion vezetőségében.

Kinntartózkodásom során sikerült a nagy szomszédvárhoz, a VOLVO személygépkocsi üzemeltető üzemébe is ellátogatnom.

Erről a munkatársaim azt mondták, hogy az előbb leírt TUVE-i üzemeltető csak egy barakcsműhely hozzá képest. Így erősen felvillanyozva indultam a TORSLANDA WERKEN-be, ahol a VOLVO 240, 740, 760 típusú személyautók üzemeltetését végzik.

Erről azonban legközelebb. Addig is nagyon köszönöm a figyelmet, vagy ahogy a svédek mondják:

tack så mycket!

Kozi

IFLÁCIÓ – MAGYAR MÓDRA

A „Gazdaság” b. folyóiratot, a Magyar Közgazdasági Társaság negyedévenként megjelenő folyóiratát kevesen olvassák, bár a hírlap boltokban kapható. Az 1986. évi első számában jelent meg Huszti Ernő, a Magyar Nemzeti Bank főosztályvezetőjének 32 oldalas tanulmánya: „Egy infláció anatómiája. Forintvaluta 1957-1984” címmel.

Na végre, mondhatjuk, kettős értelemben is: egyrészt mert végre szakember mondja el, hogy „meddig, hány méter”, másrészt, mert rábördeltünk, hogy van fontosabb „gyógyíthatatlan” úgyünk /reméljük, hogy csak gyógyíthatatlan !!!/, mint az, aminek annyira a végére szeretne járni mindenki... !!

A tanulmányt nehéz összefoglalni, tanítani kellene, de aligha fér a tananyagba. A lényeget illetően:

1. A /magyar/ népgazdaság sokat emlegetett jövedelemtermelő képességéről végre megtudjuk, hogy miben mérik azt:

- a netto és a bruttó nemzeti termelés arányával, valamint
- a nemzeti jövedelem és a társadalmi termék arányával.

Mindkét arányszámot számítják realizálási /értékesítési/ áron és volumenben, vagyis az árváltozást kiszűrve. A jövedelemtermelő képesség - ha lassulva is - 1958 óta mintegy 10%-kal csökkent, mindegyik mérőszám szerint. Konkrétan: 1957-ben a nemzeti jövedelem 41,9%-át tette ki

/volumenben/ a társadalmi termékek, 1965-ben 39,4, 1975-ben 36,3 és 1984-ben 32,9%-át. Ha ehhez hozzávesszük, hogy ugyanezen adatok a netto nemzeti termelés és a bruttó nemzeti termelés hányadosát tekintve /sorrendben/: 41,6, 39,0, 35,6 és 31,7%-os értéket mutattak, nyilvánvaló, hogy a magyar gazdaságban - József Attilával szólva - legközelebbi „múltunk /is/ mind össze van torlódva”...

Miért? A válasz igen kemény: „Az inflációt valójában mindinkább magunk hozzuk létre, mint importáljuk” - írja a Szerző.

2. Hogyan? Ezt a legnehezebb összefoglalni, de néhány jó ok /jórészt a tanulmányból idézve/:

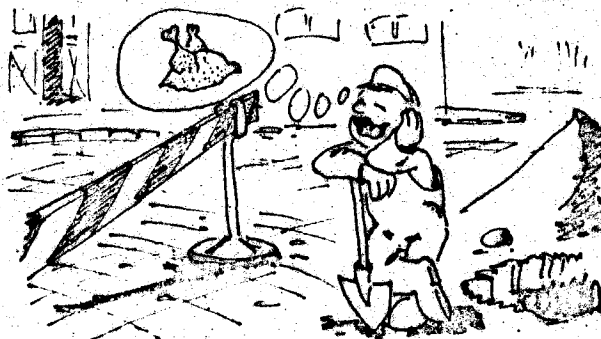
- „A szocializmus szükségszerűen ártermelő gazdaság, tehát nem várható el, hogy a piaci viszonyokra ezzel ellentétes módon reagáljon. A fizetőképes kereslet és a kínálat nem kielégítő összhangja az áru és pénzviszonyok működésének eltorzulásaiban, több területen elorvodulásában mutatkozott meg; jelentős beruházási kifizetések ellenére abnormálissá vált a befejezetlen beruházások volumene; krónikus áruhiány mellett - magasabb ráfordítással előállított vagy importált - eladatlan készletek halmozódtak fel;”
- a jövedelemtermelő képesség csökkenését a folyó termelőfelhasználás erőteljes emelkedése mellett - amelyet nem múlt felül a nemzeti jövedelem növekedése - a netto felhalmozás növekvő mértékű improduktív lekötése okozta;
- a vállalatok költségérzékenysége alacsony;
- a munkabérek nem kellően fedezik a munkaerő újratermelési költségeit. Ez olyan másodlagos /sőt: harmadlagos/ jövedelem újraelosztást eredményez, ami az eredetileg szándékoltól erősen eltérő keresletet hoz létre;
- „egységnyi áru és szolgáltatás cseréjéért, a jövedelem tovaáramlását és a hitelforgalmat mind több, lassuló forgási sebességgel, csökkenő értékű pénz látja el”;
- „az inflációs ráta növekedéséhez a túl sok preferencia, kedvezmény, mentesség és dotáció is hozzájárult”;

- a fizetőképes kereslet szabályozása nem volt hatékony, az utólagos szabályozások inkább gerjesztették az inflációt.

3. Mit lehet tenni, illetőleg mit kell? Megint csak a tanulmányra építve, a teljesség igénye nélkül:

- „a pénzügyi törekvések csak a kínálat mennyiségi és minőségi növelésével fejthetik ki hatásukat”;
- a fejlődést döntően belső feltételek határozzák meg. „Mivel a rendszeres áremelkedés - belátható időn belül - elkerülhetetlen, jobb, ha ott fedezi a költségek növekedését, ahol az felvetődik”... Mikor legalább mérlegelhető az áremelkedés jogsága;
- a gazdaságirányítás egész rendszerét az antiinflációs pénzügyi politikával össze kell hangolni;
- a pénzügyi politika ne csak korlátozzon, hanem ösztönözzön is pozitív folyamatokat /műszaki fejlesztés/.

Hát a gyógymód korántsem teljes. De az bizonyos, hogy nemcsak hogy mindenkit érint az infláció, hanem csak össznépi többet és főleg

jobban munkálkodással lehet csökkenteni. És ezzel kell kezdeni, nem pedig valamiféle csodavárással! Mert már Lukács György is a csodavárást „a válság kibontakozása első konkrét szociálpszichológiai mozzanatának” tartotta.

-Gyik-

BUDAPEST

KÖZMŰR

Kiadja a BME és a Közlekedésmérnöki Kar KISZ szervezete

Felolós kiadó: Boros András

Készítették: Laci, Szemi, Mitya, Laci /kisebbit/

Felolós szerk.: Tóth János

Kálmán

Főszerkesztő: Illés Árpád